

„UAPLGB”

Monika Drożyńska

rzeźba z bawełnianej tkaniny,

haft ręczny nicią „Ariadna”

2022

Na tkaninie widnieje oryginalny znak, będący kompozycją trzech liter – ukraińskiej litery Г, polskiej litery – J oraz litery X, reprezentującej język angielski. Powstały ze złączenia tych liter znak to tak zwany metysaż, który w znaczeniu formalnym jest ponownym sklejeniem tekstu, po uprzednim jego rozbiciu.

Litery wyabstrahowane z alfabetów polskiego, ukraińskiego oraz angielskiego łączę w jeden znak. Każda z pozyskanych w ten sposób liter niesie za sobą ładunek znaczeniowy – historię kraju, kulturę lub wydarzenie. Litera Г reprezentuje okres w historii Ukrainy od 1920 roku do współczesności. Istnieje ona tylko w alfabecie ukraińskim (w języku rosyjskim nie występuje). Polskie J, z kolei, reprezentuje okres zaborów. Historia joty to w polskiej ortografii jeden z najważniejszych epizodów przełomu wieków. Wprowadzenie joty do języka polskiego utożsamiano z uniformizacją języka polskiego, z odebraniem mu indywidualności i tożsamości. Angielskie X stanowi zaś synonim zmian zapoczątkowanych w Europie po 1981 roku, czasów rodzącego się i rozwijającego kapitalizmu.

Współcześnie, jako znak, X stał się literą powszechną, wszechobecną, popularną i ponadjęzykową.

Utworzony z przedstawionych liter metysaż zapisano w rzeźbie, na tkaninie, historią mówioną. Zapisane na tkaninie historie mają charakter reportażu. Powstały na podstawie wywiadów, które przeprowadziłam z osobami o doświadczeniu migracyjnym, które opowiadają o tym jak, dlaczego i kiedy uczyły się języka, a także – czy język pomógł im w asymilacji w kraju, który wybrali do życia.

W centralnej części tkaniny umieszczono jeszcze jeden element. To kula, również skonstruowana z liter Γ, J i X, która symbolizuje moje osobiste doświadczenia - córki emigrantów. Na dole rzeźby umieszczono trzy litery-bohaterki w formie imitującej trzymanie się za ręce. W ten sposób tworzą one uśmiechniętą buzię wokół znaku skomponowanego z opisanych historii migracyjnych.

Monika Drożyńska

Praca jest pokazywana w ramach projektu SUPLEMENT. Kolejne prace znajdują się w ostatniej sali Wystawy Stałej. Do jej zwiedzania uprawnia bilet na Wystawę Stałą.